

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

22 maart 2001

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Jacky Maes en Marino Keulen –

**betreffende de gevolgen van de beslissingen van de Vlaamse en federale overheden
op de uitgaven van gemeenten en provincies**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De gemeente- en provincieraden zijn geïnstalleerd, de colleges van burgemeester en schepenen en de bestendige deputaties zijn aan het werk gegaan. Al snel worden ze met hun neus op de feiten gedrukt.

Een aantal omstandigheden en beslissingen heeft ervoor gezorgd dat zij met een verslechterende financiële toestand geconfronteerd worden. Een hele reeks lokale en provinciale belastingsverhogingen dreigt het gevolg te zijn.

Enkele voorbeelden :

- de politiehervorming zal in globo aan de gemeenten geld kosten, maar tot nu toe blijft het onduidelijk hoeveel. Uiteraard bezwaart dat de meerjarenplanning van de gemeenten ;
- de federale belastingverlaging verkleint de belastbare basis waarop de gemeenten de aanvullende personenbelasting heffen. Volgens cijfers van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten zou een vermindering van de federale belastingen met 10% de gemeenten bij ongewijzigde aanslagvoeten 4 miljard frank kosten ;
- doordat steeds meer zelfstandigen hun beroepsactiviteit in een vennootschap onderbrengen, verkleint de belastbare basis voor de aanvullende personenbelasting, want op de vennootschapsbelasting wordt die niet geheven ;
- de liberalisering van de energiesector zal de prijzen voor de consumenten doen dalen, maar eveneens zorgen voor minder inkomsten voor de gemeenten ;
- het provinciefonds werd met 1 miljard frank verminderd ;
- het ontwerp van decreet op de intergemeentelijke samenwerking zal financiële gevolgen hebben voor gemeenten en provincies, maar tot nu toe is het niet duidelijk hoe groot die zullen zijn ;

Aan gemeenten en provincies wordt gevraagd een helder financieel beleid te voeren. Dat is een verantwoorde vraag. Ieder openbaar bestuur werkt met geld van de belastingbetaler en moet dus uiterste doorzichtigheid en efficiëntie nastreven. Dat kan uiteraard alleen als de centrale overheden bij het nemen van hun beslissingen de financiële ge-

volgen voor lokale en intermediaire besturen beter opvolgen en verantwoorden. Dat ligt overigens helemaal in de lijn van het pact dat onder de vorige legislatuur tussen de Vlaamse regering en de lokale besturen werd afgesproken.

Daarom meen ik dat het aan te bevelen is dat in de toekomst de financiële weerslag van alle hogere beslissingen (Europese, federale, gemeenschaps- en gewestbeslissingen) op de begrotingen van gemeenten en provincies door een instantie wordt getoetst.

De meest voor de hand liggende oplossing is om die taak toe te vertrouwen aan een bestaande of nieuw op te richten afdeling binnen de Hoge Raad voor Financiën. Deze bij koninklijk besluit van 20 juni 1989 geregelde instelling bestaat momenteel uit drie afdelingen : 'Financieringsbehoeften van de overheid', 'Fiscaliteit en parafiscaliteit' en 'Financiële instellingen en markten'.

De afdeling 'Financieringsbehoeften van de overheid' heeft nu als taak de financieringsbehoefte van de lokale overheden na te gaan. In de praktijk is het zo dat de Hoge Raad bij een verslechtering van de toestand van de lokale financiën een onderzoek instelt naar de oorzaken ervan.

Dit zogenaamde "Belfortstelsysteem" moet symbool staan voor de rechten van de steden en gemeenten, tegenover de hogere overheden, en is tegelijk het ideale systeem om de financiële bedreigingen voor de provincies, steden en gemeenten te surveilleren.

Het is natuurlijk beter te voorkomen dan te genezen. Daarom zou een permanente controle een belangrijke bijdrage leveren tot gezonde lokale financiën.

Jacky MAES

Marino KEULEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat

- 1° het subsidiariteitsbeginsel de basis vormt van de inrichting van ons binnenlands bestuur ;
- 2° de gemeenten en provincies op het lokale en intermediaire niveau dat principe waarmaken en aan de burger de best mogelijke dienstverlening proberen aan te bieden ;
- 3° dat alleen mogelijk is binnen een verantwoord financieel kader ;
- 4° daarvoor overzichtelijkheid en stabiliteit in de financieringsstromen nodig zijn ;
- 5° het daarom noodzakelijk is de financiële gevolgen te kennen van de beslissingen van hogere overheden voor gemeenten en provincies ;

– vraagt de Vlaamse regering

- 1° deze problematiek bij de federale regering aan te kaarten ;
- 2° bij de federale regering aan te dringen op een wijziging van het koninklijk besluit van 20 juni 1989 betreffende de Hoge Raad voor Financiën in die zin dat Europese, federale, gemeenschaps- en gewestbeslissingen voortaan door de Hoge Raad worden getoetst en geëvalueerd op hun financiële gevolgen voor gemeenten en provincies ;
- 3° ondertussen zelf de financiële gevolgen van haar beslissingen voor gemeenten en provincies vooraf nader te omschrijven.

Jacky MAES

Marino KEULEN
